

обмеженості ресурсів. Тепер ми маємо перейти від використання природних ресурсів до використання знань та технологій, які б дозволили звести до мінімуму залучення самих ресурсів. Якщо ж керівник не приділятиме належної уваги технологічним аспектам, зосередивши увагу лише на управлінських аспектах, підприємство може втратити мільйони на не залучених технологіях, пропущених інноваціях. Це свідчить про непрофесіоналізм та недостатній рівень знань самого менеджера, які не можна мати без відповідної освіти.

Тому нагальним завданням будь-якого економічного ВНЗу є навчання не просто менеджерів, а менеджерів з більш глибокою спеціалізацією у промисловості, які б мали достатньо знань для роботи на індустріальному підприємстві з великою різноманітністю технічно та технологічно складних процесів.

*Коваленко О. М., ст. викл.
Афтандіянець В. В., ст. викл. кафедри менеджменту*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В КУРСІ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ»

Розвиток та використання альтернативних та відновлюваних джерел енергії (вітрової та сонячної, біопалива тощо) є вагомим фактором для зміцнення енергетичної бази та зменшення негативного техногенного впливу на навколишнє природне середовище. Важливість розвитку альтернативної енергетики є очевидною, адже вона відіграє вирішальну роль у зменшенні парникових викидів, зниженні негативного впливу на довкілля, підвищує безпеку енергопостачання, допомагає зменшити залежність від імпорту енергії.

Основним стримуючим фактором широкого розповсюдження альтернативної енергетики є її висока ціна. Наприклад, ціна вітрової енергії у США сьогодні наближається до \$ 0,08 за 1kWh, енергії, отримуваної на вугільних електростанціях оцінюється у \$ 0,05 за 1kWh, ціна ж сонячної енергії складає \$ 0,21 за 1kWh. В Україні 1kWh сонячної енергії коштує 1 грн., що в рази дорожче за електроенергію з мережі теплових електростанцій. Установка альтернативних систем енергопостачання для побутових потреб є досить дорогою, ціна такої системи коливається від \$10 тис. до

\$20 тис. Тому важливим аспектом прискорення розвитку альтернативної енергетики є політика державного протекціонізму через надання додаткових пільг та кредитів для розвитку інноваційних технологій, впровадження яких дозволить не лише економити, але й перейти на якісно новий рівень генерації.

Про альтернативну енергетику на державному рівні йшла мова ще у 90-і роки минулого століття. 1994 року було ухвалено Закон України «Про енергозбереження», 1995 р. — створено Державний комітет з питань енергозбереження, 1997 р. — затверджено Державну програму енергозбереження. Пізніше з'являлися нові структури, приймалися постанови Кабміну та інші законодавчі акти. Так, у 2003 р. прийнятий Закон України «Про альтернативні джерела енергії», у 2008 р. — Постанова Національної комісії з питань регулювання енергетики України, у 2009 р. у рамках «Постанови» запропоновано «зелений тариф», у 2010 р. — Державна цільова економічна програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки, у 2011 р. — Програма «Підтримка виконання енергетичної стратегії України в галузі енергоефективності та відновлюваних джерел енергії». Енергетична стратегія України визначає такі перспективні напрямки розвитку альтернативних та відновлювальних джерел енергії: біоенергетика, видобуток та утилізація шахтного метану, використання вторинних енергетичних ресурсів, вітрової і сонячної енергії, теплової енергії доквілля, освоєння економічно доцільного гідро потенціалу малих річок України. Проте, заявленої мети — зниження енергоспоживання і заміщення імпортованих енергоресурсів власними так і не досягнуто. В Україні до 2010 р. загальна потужність вітрових електростанцій мала становити 2000 MW, малих і мікро-ГЕС — 590 MW, сонячних батарей — 96,5 MW. Потужність невеличких ТЕЦ на біомасі планувалося довести до 410 MW, а виробництво біогазу — до 5 млрд м³/рік.

Не зважаючи на те, що використання альтернативних джерел енергії є важливим як в національному, так і в міжнародному масштабі — з точки зору реакції на глобальні кліматичні зміни та покращення енергетичної безпеки у Європі, ці плани так і не втілено у життя. За даними компанії Fuel Alternative, на початок 2010 року лише близько 1 % всієї енергії України було вироблено за допомогою відновлюваних джерел. Ці дані свідчать про те, що альтернативна енергетика сак і не стала одним з пріоритетів державної політики.

Для виробництва і втілення в життя національної стратегії розвитку альтернативної енергетики в Україні є все: сировина,

досвід, технічні й технологічні напрацювання, підготовка відповідних кваліфікованих кадрів у системі вищої освіти. Справа залишається за наданням галузі ефективної державної підтримки, що дозволить залучити так необхідні енергетиці інвестиції. Потрібна програма, яка б на державному рівні координувала участь всіх зацікавлених сторін: окремих громадян, бізнес структури, урядові установи, наукові, промислові та громадські організації.

За аналогією з досвідом провідних держав особлива увага має бути приділена наступним питанням:

- пріоритетній державній підтримці проведенню науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, технічних і маркетингових досліджень в галузі альтернативної енергетики;

- сприянню у доступі до пільгових кредитів, безвідсоткових позик та інших інструментів фінансового стимулювання галузі;

- навчанню і розповсюдженню інформації про наявний досвід інших країн у виконанні аналогічних програм;

- об'єднанню зусиль щодо розвитку галузі з іншими екологічними і соціальними програмами, а також підтримці програми на загальнодержавному рівні.

Ці та інші заходи, безумовно, будуть сприяти збереженню та розвитку відповідного вітчизняного академічного, університетського та галузевого науково-технологічного потенціалу, розширенню міжнародного співробітництва у галузі альтернативної енергетики, зміцненню міжнародного іміджу нашої держави, зменшенню залежності України від найбільших світових постачальників енергетичної сировини, підвищенню рівня її енергетичної безпеки.

*Ковтун В. П., асистент кафедри
економіки підприємств*

ВИКОРИСТАННЯ КРОСВОРДІВ ЯК ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ НА АУДИТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «ПІДПРИЄМНИЦТВО І БІЗНЕС-КУЛЬТУРА»

Завдання сучасного вузу — підготовка конкурентоспроможного фахівця. Інформаційний бум, що супроводжує наше життя, змушує нас, педагогів, переглядати традиційні форми роботи, переосмислювати зміст освіти. Розвиток науки, суспільства, нових